

LIITE 14.11.2023

Laskelmia maakunnittain hallituksen esittämien leikkausten vaikutuksista

Pienituloisten lukumäärän muutos 2023–2024

Pienituloiseksi lasketaan henkilö, jonka käytettävissä olevat tulot ovat alle 60 prosenttia väestön mediaanitulosta.

	2023	2024	Muutos	Muutos %
YHTEENSÄ koko maa	740 258	808 591	68 333	9,2
Uusimaa	180 730	203 832	23 102	12,8
Varsinais-Suomi	66 359	72 188	5 829	8,8
Satakunta	29 625	31 686	2 061	7,0
Kanta-Häme	21 462	22 895	1 434	6,7
Pirkanmaa	74 349	81 298	6 949	9,3
Päijät-Häme	31 119	33 800	2 681	8,6
Kymenlaakso	24 623	26 183	1 561	6,3
Etelä-Karjala	20 661	22 209	1 547	7,5
Etelä-Savo	21 695	22 989	1 294	6,0
Pohjois-Savo	37 981	40 916	2 934	7,7
Pohjois-Karjala	30 478	32 966	2 488	8,2
Keski-Suomi	45 998	49 866	3 868	8,4
Etelä-Pohjanmaa	27 037	28 684	1 647	6,1
Pohjanmaa	22 048	24 043	1 994	9,0
Keski-Pohjanmaa	8 310	8 970	660	7,9
Pohjois-Pohjanmaa	61 330	66 892	5 562	9,1
Kainuu	11 124	11 831	707	6,5
Lappi	25 330	27 344	2 014	8,0

Pienituloisten prosenttiosuuden muutos 2023–2024

	Väkiluku	pienituloisia 2023	pienituloisia 2024	Muutos %-yks.
YHTEENSÄ koko maa	5 398 643	13,7 %	15,0 %	1,3
Uusimaa	1 666 108	10,8 %	12,2 %	1,4
Varsinais-Suomi	473 295	14,0 %	15,3 %	1,2
Satakunta	208 247	14,2 %	15,2 %	1,0
Kanta-Häme	168 211	12,8 %	13,6 %	0,9
Pirkanmaa	513 998	14,5 %	15,8 %	1,4
Päijät-Häme	203 325	15,3 %	16,6 %	1,3
Kymenlaakso	159 475	15,4 %	16,4 %	1,0
Etelä-Karjala	122 147	16,9 %	18,2 %	1,3
Etelä-Savo	130 383	16,6 %	17,6 %	1,0
Pohjois-Savo	242 287	15,7 %	16,9 %	1,2
Pohjois-Karjala	160 829	19,0 %	20,5 %	1,5
Keski-Suomi	264 302	17,4 %	18,9 %	1,5
Etelä-Pohjanmaa	189 960	14,2 %	15,1 %	0,9
Pohjanmaa	170 912	12,9 %	14,1 %	1,2
Keski-Pohjanmaa	66 692	12,5 %	13,5 %	1,0
Pohjois-Pohjanmaa	415 120	14,8 %	16,1 %	1,3
Kainuu	69 107	16,1 %	17,1 %	1,0
Lappi	174247	14,5 %	15,7 %	1,2

Pienituloisten lasten (alle 18 v.) lukumäärän muutos 2023–2024

Maakunta	2023	2024	Muutos	Muutos %
YHTEENSÄ koko maa	122 174	138 847	16 673	13,6
Uusimaa	33 760	39 755	5 996	17,8
Varsinais-Suomi	9 757	11 018	1 260	12,9
Satakunta	4 548	4 909	360	7,9
Kanta-Häme	3 328	3 648	320	9,6
Pirkanmaa	11 164	12 752	1 587	14,2
Päijät-Häme	5 349	6 142	794	14,8
Kymenlaakso	3 381	3 841	460	13,6
Etelä-Karjala	2 828	3 161	333	11,8
Etelä-Savo	2 661	2 948	287	10,8
Pohjois-Savo	4 728	5 409	680	14,4
Pohjois-Karjala	4 348	4 909	560	12,9
Keski-Suomi	6 903	7 916	1 014	14,7
Etelä-Pohjanmaa	4 595	5 069	474	10,3
Pohjanmaa	4 315	4 588	273	6,3
Keski-Pohjanmaa	1 607	1 754	147	9,1
Pohjois-Pohjanmaa	13 385	14 812	1 427	10,7
Kainuu	1 514	1 674	160	10,6
Lappi	4 002	4 542	540	13,5

Pienituloisten lasten (alle 18 v.) prosentiosuuden muutos 2023–2024

	Lapsia yhteensä	Pienituloisten lapsien osuus		Muutos %-yks.
		2023	2024	
YHTEENSÄ koko maa	1 012 276	12,1 %	13,7 %	1,6
Uusimaa	324 972	10,4 %	12,2 %	1,8
Varsinais-Suomi	83 259	11,7 %	13,2 %	1,5
Satakunta	35 687	12,7 %	13,8 %	1,0
Kanta-Häme	29 625	11,2 %	12,3 %	1,1
Pirkanmaa	94 656	11,8 %	13,5 %	1,7
Päijät-Häme	35 594	15,0 %	17,3 %	2,2
Kymenlaakso	25 910	13,1 %	14,8 %	1,8
Etelä-Karjala	19 154	14,8 %	16,5 %	1,7
Etelä-Savo	19 881	13,4 %	14,8 %	1,4
Pohjois-Savo	41 389	11,4 %	13,1 %	1,6
Pohjois-Karjala	26 737	16,3 %	18,4 %	2,1
Keski-Suomi	48 765	14,2 %	16,2 %	2,1
Etelä-Pohjanmaa	37 701	12,2 %	13,4 %	1,3
Pohjanmaa	34 973	12,3 %	13,1 %	0,8
Keski-Pohjanmaa	14 626	11,0 %	12,0 %	1,0
Pohjois-Pohjanmaa	96 517	13,9 %	15,3 %	1,5
Kainuu	11 504	13,2 %	14,6 %	1,4
Lappi	31 325	12,8 %	14,5 %	1,7

Toimeentulotukeen oikeutetut henkilöt ja osuus väestöstä

	2023		2024		Muutos	%-yks.
YHTEENSÄ koko maa	231 649	4,3 %	297 094	5,5 %	65 445	1,2
Uusimaa	84 266	5,1 %	106 114	6,4 %	21 848	1,3
Varsinais-Suomi	18 881	4,0 %	24 803	5,2 %	5 922	1,3
Satakunta	6 676	3,2 %	8 823	4,2 %	2 147	1,0
Kanta-Häme	5 922	3,5 %	7 430	4,4 %	1 507	0,9
Pirkanmaa	24 723	4,8 %	31 339	6,1 %	6 616	1,3
Päijät-Häme	9 144	4,5 %	11 551	5,7 %	2 408	1,2
Kymenlaakso	6 249	3,9 %	8 076	5,1 %	1 827	1,1
Etelä-Karjala	5 195	4,3 %	6 729	5,5 %	1 534	1,3
Etelä-Savo	4 582	3,5 %	6 142	4,7 %	1 561	1,2
Pohjois-Savo	9 610	4,0 %	12 345	5,1 %	2 734	1,1
Pohjois-Karjala	7 510	4,7 %	9 924	6,2 %	2 414	1,5
Keski-Suomi	12 932	4,9 %	16 606	6,3 %	3 675	1,4
Etelä-Pohjanmaa	5 029	2,6 %	6 523	3,4 %	1 494	0,8
Pohjanmaa	5 215	3,1 %	6 843	4,0 %	1 627	1,0
Keski-Pohjanmaa	1 947	2,9 %	2 454	3,7 %	507	0,8
Pohjois-Pohjanmaa	15 486	3,7 %	20 415	4,9 %	4 929	1,2
Kainuu	2 334	3,4 %	3 048	4,4 %	714	1,0
Lappi	5 949	3,4 %	7 930	4,6 %	1 981	1,1

Laskelmien oletukset

SOSTEn 18.9. julkaisemien laskelmien jälkeen on tullut tietoon tarkennuksia vuoden 2024 lainsäädännön muutoksiin. Näissä uusissa laskelmissa on pystytty huomioimaan myös uusi verolainsäädäntö ja muun muassa tarkemmin KEL-indeksikorotukset.

Laskelmia on tarkennettu myös rajaamalla aineisto ns. asuntokuntaväestöön poistamalla ns. laitospöytä, koska laitospöydän kohdalla erityisesti toimeentulotuen simulointi on epätarkkaa. Myös Ahvenanmaa on rajattu ulkopuolelle, koska siellä on osittain omaa lainsäädäntöä mm. verotuksessa ja asumistuessa.

Laskelmissa on verrattu eri vuosien reaalista lainsäädäntöä vuoden 2021 hintatasossa. Toisin sanoen lainsäädännön parametrien euromäärät on deflatoitu vuoden 2021 tasoon. Deflaattorina on käytetty kuluttajahintaindeksiä. Vuonna 2022 hintaindeksin nousu oli 7,1 prosenttia. Vuosille 2023 ja 2024 käytetty valtiovarainministeriön tuoreimman suhdannekatsauksen arvioita: 6,2 ja 2,2 %

Aineistona on vuoden 2021 rekisteriaineisto. Aineistosta on poistettu ns. laitospöytä sekä Ahvenanmaa, jossa sosiaaliturvalainsäädäntö on osittain erilainen kuin mantereella.

Ansiopäivärahan 20 % leikkaus: Ansiopäivärahaa koskevien tilastojen (joulukuu 2021) perusteella on päätelty, että kullakin hetkellä noin 30 % ansiopäivärahan saajista on saanut päivärahaa vähemmän kuin 8 viikkoa. Tämän perusteella on arvottu satunnaisluvuilla 70 prosentille ansiopäivärahan saajista 20 %:n leikkaus täyteen päivärahaan (ilman lapsikorotuksia, jotka poistuvat).

Huomioon otetut lainsäädännön ja indeksien muutokset 2024:

- Tuloverotus: valtion tuloveroasteikon muutos, työtulovähennyksen korotus, perusvähennyksen korotus, työmatkavähennyksen alennus (HE 34/2023. Kunnallinen veroprosentti viimeisimmän tiedon mukaan.
- Työttömyysvakuutusmaksu, eläkevakuutusmaksu, sairausvakuutuksen päivärahamaksu ja sairaanhoitomaksu budjetin ym. mukaisesti.
- Työttömyysturva: indeksijäädytys, lapsikorotusten poistaminen, suojaosan poistaminen.
- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan 20 %:n alennus 8 viikon työttömyysajan jälkeen.
- Sairausvakuutus: vähimmäispäivärahan jäädytys, tuloerojen indeksikorotus palkkakertoimella.
- Yleinen asumistuki: indeksijäädytys, suojaosan (ansiotulovähennyksen) poistaminen, omavastuuosuuden korotus, korvausprosentin alennus, lasten ja aikuisten painon muutos omavastuukaavassa, Helsingin enimmäisasumismenojen alentaminen muun pääkaupunkiseudun tasolle, tuen poistaminen omistusasunnoilta. (HE 74/2023 vp)
- Toimeentulotuki: perusosan indeksikorotus (KEL-indeksi).
- Lasten kotihoidon tuki: indeksijäädytys.
- Opintotuki: indeksijäädytys. (Huoltajakorotusta HE 80/2023 vp ei vielä otettu huomioon. Opintolainajärjestelmää ei oteta huomioon.)
- Lapsilisät: 4. ja 5. lapsesta maksettavan lapsilisän korotus, yksinhuoltajakorotuksen korotus, alle 3-vuotiaan lisä.
- Elatustuki: arvioitu indeksikorotus.
- Kansaneläkkeet ja vammaistuet: indeksikorotukset (KEL-indeksi).
- Eläkkeensaajien asumistuki: indeksijäädytys.

Laskelmissa verrataan vuoden 2023 lainsäädäntöä hallituksen esittämään olettamalla, että muutokset ovat voimassa koko vuoden 2024. Vertailukohtana oleva vuoden 2023 lainsäädäntö sisältää väliaikaiset korotukset lapsilisän yksinhuoltajakorotukseen, toimeentulotuen lapsinormeihin, opintotuen huoltajalisään, työttömyysturvan lapsikorotuksiin ja asumismenonormeihin.